

Camilla Tallia, Lara Fornabaio, *The new decrees regarding mandatory origin labeling in France and Italy: some guidelines* (Nowe rozporządzenia dotyczące obowiązkowego oznaczenia pochodzenia we Francji i Włoszech: pewne wytyczne), DA 2017, z. 1, s. 109-123.

Przedmiotem rozważań autorek jest kwestia unormowania oznaczeń pochodzenia na etykietach produktów. Konieczność wprowadzenia obowiązku takich regulacji jest kwestią sporną pomiędzy Parlamentem Europejskim oraz Komisją Europejską. Parlament Europejski twierdzi, że obligatoryjne oznaczanie miejsca pochodzenia produktu przyczyni się do zapewnienia lepszej przejrzystości w obrębie łańcucha dostaw żywności. Natomiast Komisja zwraca uwagę, że taki obowiązek mógłby wpłynąć na konkurencyjność podmiotów działających na rynku i wpłynąć destabilizująco na ceny.

Autorki przybliżają nowe regulacje dotyczące oznaczeń kraju pochodzenia przyjęte we Włoszech i we Francji. Po aferze z 2013 r., kiedy to w produktach mięsnych zamiast deklarowanej przez producentów wołowiny znaleziono koninę, prawodawca francuski zdecydował się na wprowadzenie nowych oznaczeń na etykietach produktów zawierających mięso oraz nabiał. Etykieta produktu mięsnego powinna zawierać informacje o kraju narodzin zwierzęcia, jego tuczu oraz uboju. Oznaczenie produktów nabiałowych powinno wskazywać na kraj pozyskania mleka, jego pakowania oraz przetworzenia. Podobne oznaczenie produktów mlecznych wprowadziły na swoim terenie Włochy.

Alberto Germanò, *Sulla titolarità dei segni DOP e IGP* (W kwestii prawa do stosowania CHNP i CHOG), DA 2017, z. 2 s. 287-312).

Artykuł dotyczy problematyki rejestracji oraz stosowania znaków Chronionej Nazwy Pochodzenia, a także Chronionego Oznaczenia Geograficznego poza terytorium Unii Europejskiej. W pierwszej części artykułu autor przypomina, jakie znaczenie mają oba oznaczenia na europejskim rynku produktów oraz w jaki sposób uregulowano prawnie możliwość posługiwania się nimi. Druga część odnosi się do możliwości zgłoszenia i używania przez grupę przedsiębiorców wspólnotowego znaku towarowego wskazującego na związek z danym miejscem geograficznym. Następnie poruszone zostały kwestie stosowania oznaczeń geograficznych w kontekście prawa własności intelektualnej, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień porozumienia TRIPS.

W dalszej części autor skupia się na stosowaniu CHNP i CHOG w kontekście ustawodawstwa Stanów Zjednoczonych, Hiszpanii oraz niektórych innych państwach. W systemie prawa amerykańskiego nie przewidziano możliwości ochrony nazwy pochodzenia produktu, ale wprowadzono możliwość rejestracji geograficznego znaku to-

warowego, której może dokonać właściciel znaku. W prawie europejskim nie rozstrzygnięto kwestii własności takiego oznaczenia. Prawodawca hiszpański uznał, że jest nim państwo, z którego produkt pochodzi. Autor pokusił się o konkluzję, iż należy uznać, że właścicielem oznaczenia geograficznego na gruncie prawa europejskiego, jest grupa producentów, która się nim posługuje, chociaż w wielu przypadkach formalnie nie ma ona osobowości prawnej.

Ruggiero Dipace, *Le forme di tutela dal dissesto idrogeologico – fra programmazione, pianificazione e gestione delle emergenze* (Formy ochrony porządku wodnego – między programowaniem, planowaniem i zarządzaniem potrzebami), DA 2017, z. 2, s. 225-266.

Przedmiotem artykułu jest problematyka ochrony prawnej zasobów wodnych, które wpływają na środowisko naturalne. Ochrona ta jest istotna w relacjach człowiek – środowisko – terytorium.

Złożona materia ochrony systemów wodnych prowadzi do wniosków, że właściwe wydaje się zastąpienie rozwiązań strukturalnych ochrony pasywnej – rygorystycznymi politykami ochrony z uwzględnieniem ich „renaturalizacji”, w celu przywrócenia tras cieków wodnych i wzrostu wilgotności gleby. Zdaniem Autora najbardziej adekwatne do tych potrzeb pozostają działania w sferze programowania oraz planowania przestrzennego, jednakże odpowiednie w tym zakresie regulacje wymagają uproszczenia. Również rolnictwo wielofunkcyjne może mieć swój „wkład” w ochronę systemów wodnych, w szczególności poprzez angażowanie się rolników w odtwarzanie i utrzymywanie świadczenia usług ekosystemowych terytorium oraz ochrony krajobrazu.

Antonio Bellizzi di San Lorenzo, *Il bene giuridico alimentare* (Żywność jako dobro prawem chronione), DA 2017, z. 3, s. 447-461.

Autor porusza problem żywności, jako jednej z podstawowych potrzeb ludzkości, w kontekście jej ochrony prawnej. Artykuł rozpoczyna się od refleksji na temat miejsca żywności w hierarchii ludzkich potrzeb. Następnie zostaje omówiony wątek charakterystyki strukturalnej i funkcjonalnej omawianego dobra. Bellizzi kolejno rozpatruje aspekty dostępu do żywności, jej dystrybucji, etyczne obowiązki z nią związane, jej trwałości i podatności na zepsucie. W dalszej kolejności wspomniana została rola jaką żywność od wieków spełnia w kulturze i religii, a także jej symbolika, znaczenie w prawie oraz kwestia jej odnawialności.

Przedmiotem rozważań są także zagadnienie bezpieczeństwa żywności, przestępstwa popełniane przeciwko niemu, system monitorowania przepływu towarów żywnościowych, jak również informacje zawarte na etykiecie oraz kwestia reklamy produktów tego typu. Ostatnia część artykułu poświęcona została czynności medycznej, jaką jest sztuczne karmienie.

Nicoletta Ferrucci, *Le attività agro-silvo-pastorali alla luce del nuovo regime dell'autorizzazione paesaggistica (d.p.r. 13 febbraio 2017, n. 31)* (Działalność rolno-leśna w świetle nowej regulacji autoryzacji krajobrazowej), DA 2017, z. 3, s. 481-503.

Przedmiotem rozważań Autorki jest problematyka liberalizacji nowych rozwiązań prawnych wprowadzonych d.p.r. nr 31/2017. Włoski ustawodawca wyłączył z ogólnych obowiązków dotyczących uprzedniej autoryzacji „krajobrazowych” określonych w Kodeksie dóbr kultury i krajobrazu niektóre rodzaje działalności. Wśród nich wskazać należy np. tymczasowe ruchome instalacje szklarniowe pozbawione elementów murowanych, palowania, pergole, usuwalne manufaktury (warsztaty), drewniane sprzęty rolnicze, o powierzchni nie większej niż 5 m² związane z gruntem „w sposób uproszczony”, jednak nie za pomocą elementów murowanych, działalność służąca ściśle utrzymaniu ryb; budowanie suchych kamiennych ścian paśników-wodopojów w działalności rolno-leśnej i „hodowli” budowane techniką i z materiałów tradycyjnych; działalność służąca utrzymaniu gospodarstwa rolnego i leśnictwu, która nie zmienia struktury i podłoża tras, które zostały wyróżnione w regionalnych planach przestrzennych, po uprzednim potwierdzeniu przez właściwy organ ich rolnego przeznaczenia.

Autorka wskazuje, że zliberalizowane wymogi odnoszą się także do działalności leśnej, na podstawie ogólnej regulacji sektora, oraz działalności związanej z naturalną roślinnością niezbędną do utrzymania infrastruktury publicznej istotnej dla lasów, takiej jak linie energetyczne, ruch publiczny, prace wodociągowe, prace związane z utrzymaniem lub dostosowaniem ruchu leśnego lub usług w działalności rolnej, leśnej i hodowlanej, jeśli przewidują je plany regionalne służące zarządzaniu w leśnictwie.

Wpływ regulacji prawnej związanej z ochroną krajobrazu na rolnictwo stanowił od dawna zagadnienie interesujące doktrynę prawa rolnego. Autorka ocenia, że analizowana regulacja stanowi dopiero początek procesu upraszczania regulacji „krajobrazowej”, co ma znaczenie tak dla administracji publicznej, jak i obywateli.